

[Albrechtsen]

Men tilbage til spørgsmålet: hvad skal det nytte? – det spørgsmål, som Hørup kaldte en hæder for vort folks forstandighed – hvad skal stjernekrigsplanerne nytte? Det kan hurtigt fastslås, at der ikke er ret mange eksperter, der tror på, at Reagans officielle formål med stjernekrigsplanerne, nemlig at etablere et effektivt forsvar mod angribende atomraketter, på nogen som helst måde kan lade sig gøre. Selv hvis det kan lade sig gøre at udvikle rumvåbnene, så de kan opsættes, vil det ikke betyde, at der bliver et 100 pct. sikkert skjold mod atomraketter. En procentdel af raketterne vil alligevel nå frem. Og hvis den ene part opstiller rumvåbnene, så vil den anden part dels fremstille andre rumvåben, der kan ødelægge raketforsvaret, dels opsætte flere atomraketter, så man kan være sikker på, at et betydeligt antal kommer igennem. Kort sagt vil stjernekrigsprogrammet ikke medføre en øget sikkerhed, men tværtimod et nyt oprustningskapløb med den deraf følgende øgede ustabilitet, øgede spænding og øgede krigsrisiko.

Vi kan med ret stor sikkerhed i dag fastslå, at da Reagan i sin tale den 23. marts 1983 annoncerede programmet, var han enten det naive offer for en kæmpemæssig og dødsensfarlig illusion, eller også lå der i virkeligheden andre motiver bag end dem, der offentligt kom frem. Reagans officielle formål var jo – med hans egne ord – at gøre atomvåbnene magtesløse og forældede. Og det mål er der ingen der kan være uenige om; alle vores bestræbelser, også her i dag, går jo netop ud på at fjerne truslen om den altødelæggende atomkrig. Men problemet er bare, at hvis der er noget, der netop ikke kan fjerne den trussel, så er det rumvåbnene, og jeg må sige, at jeg unægtelig også har svært ved at tro på, at den gamle koldkriger i Washington virkelig selv for alvor har troet på, at stjernekrigsplanerne kunne sikre mod krigen.

Nogle kommentatorer i den internationale debat har forsøgt at forklare planerne med, at stjernekrigsprogrammet er et typisk amerikansk forsøg på at finde tekniske løsninger på politiske problemer. Det er der sikkert noget rigtigt i. Andre kommentatorer har hældet til den teori, at Reagan talte ud fra sin store uvidenhed, da han lancerede projektet. F.eks. er Reagan jo kommet med udtalelser, der viste, at han ikke var klar over,

at USAs fly og u-både var udstyret med kernevåben.

En anden mulighed er, at Det Hvide Hus nok har været inde i sagen, men at præsidenten ganske simpelt har mistet sin politiske dømmekraft. Det er jo en tanke, som ikke kan udelukkes, men det er bestemt ikke nogen beroligende tanke.

Men efter min mening er det mest sandsynlige nok alligevel, at stjernekrigsplanerne faktisk er et velovervejet træk fra Reagans side, samtidig med at han og hans rådgivere fuldt ud har været klar over, at der var tale om en kæmpeillusion. Der er nemlig en række kyniske baggrundsmotiver for dette her, som nemt kan forklare, hvorfor USA havde interesse i at fremlægge denne plan, selv om man i realiteten vidste og hele tiden har vidst, at det officielle formål ikke kan opfyldes.

USA havde brug for et trumfkort i nedrustningsforhandlingerne, et trumfkort, der kunne bruges til at afpresse Sovjet indrømmelser. Hr. Erhard Jakobsen nikker – det tager jeg som en bekræftelse eller som bifald, tak. USA ved, hvor meget Sovjet frygter et yderligere oprustningskapløb i rummet. Det spiller USA på. Det er ikke, fordi Sovjet holder sig specielt tilbage, når det gælder oprustning, det må man desværre erkende, men netop fordi rumkrigsvåbnene er så dyre, og fordi Sovjets økonomi i så langt ringere grad er i stand til at klare en sådan byrde, kan USA ved at fremlægge et sådant program og sammenkæde det med de andre elementer i forhandlingerne tvinge Sovjetunionen ind i en dårligere forhandlingsposition.

Derfor er der også mange kommentatorer, der vurderer situationen sådan, at den måde, USA har kørt dette her på, fører til det resultat, at der ikke kommer noget ud af disse forhandlinger, at USA så at sige har ført en politik frem, der umuliggør virkelige resultater i nedrustningsforhandlingerne. Det er i virkeligheden noget af det allerværste ved dette stjernekrigsprojekt, at det bruges som et taktisk element i de forhandlinger, der føres, på den mest uanstændige måde, men at det derudover også risikerer at blive brugt således, at det lægger sig i vejen for chancen for, at nedrustningsforhandlingerne, der trods alt blev lagt op til med Genèveforhandlingerne, fører til det, de skulle føre til.